

Jaša Zlobec: revolucionar in ... anarhist

Andrej Medved

Jaša Zlobec ni bil filozof, a je praktical politično in družbeno filozofijo. Zavezan revoluciji, zavezan sebi, družbenim prevratom v politiki, kulturi. Zavezan revolucionarnemu prevratu tu, v Ljubljani, v Beogradu, v Zagrebu in pri kosovskih Albancih. Kar so (mi) pripovedovali Kosovarji, stari borci pri zadnjem obisku v Prištini, pred nekaj dnevi. Častili so ga kot boga, ki je prišel pomagat. Pomagal je prav vsem, ki so si to želeli, družini, »družbenjakom« in soborcem. Boril se je za prevrednotenje vrednot (Umwertung kot Wertschätzung), a ni bil nihilist. Pristajal je na Pravo in Pravice, ki jih je sam postavljaj. Tudi z odsotnostjo, z zadržanjem. Poprosil sem ga, v uporih pred filozofsko Filozofsko fakulteto, na Tribuni, da se povežemo, študentje, v svoji upornosti z delavci, ki so takrat, v istem času stavkali na Zaloški, kjer še stoji spomenik ubitim, a v nekem drugem času. Ne da ni hotel, a nismo se jim pridružili, kar je bil zame vsaj poraz in izkazana nemoč, saj bi skupni nastop z delavstvom ogrozil radikalneje nagnito, staro družbeno oblastno zgradbo.

V redakciji Tribune sva sedela skupaj, sam sem objavljaj filozofske tekste, tuje in slovenske, Jaša je nasprotoval, vse dokler nisva skupaj pisala člankov o zasedbi Aškerčeve ceste. Na Filozofski fakulteti sva družno sodelovala, tudi ko je Boris Vuk začel gladovno stavko. Rekel je: do smrti, potem je onemel. Spominjam se Gradišnika, njegovih delovanj navznoter, a tudi njegovega nastopa, ko je prekinil Ahacovo predavanje z vestjo, da je umrl Tito, a to ne v isti dobi. Za Vuka smo

Pohod študentov proti Skupščini RS, 14. april 1971. Na fotografiji Jaša Zlobec in Pavle Čelik, komandir Postaje milice Ljubljana-Center. Foto: Karpo Godina.

sklenili, da upoštevamo njegovo voljo, a so drugi »revolucionarji« sklenili, da pokličejo v Polje in Vuka so nasilno odpeljali. To je bil znak in znamenje, da je v nečem zasedba že končana, vrhunec – padec in neslavni konec politične zasedbe. Poleti sem nekaj še poskušal ... obuditi politične osti z Jašo, a se je izcimilo v prazen ništerc, v Nič nemara in nemara Nič, neNič ...

Z Jašo sva se srečevala tudi drugače, na Bledu me je premagal v teku na 100 m, in potopila sva čolniček pred hišico DSP, kar tako, iz nič, v zabavo. Da, Jaša je bil revolucionar in anarhist. Z nepristajanjem na ustaljeno družbeno strukturo, z uglajenimi pogledi na vse, kar je bilo določeno vnaprej, je zoperstavljal svoje mnenje, svoje nauke, svoje prepričanje in svojstvene razlage ustaljene družbeno-duhovne zgradbe našega Sveta in Mesta. Bil je v prvi vrsti prevratniški vodnik, brez njega revolucije v Ljubljani ne bi in ni bilo. Vse drugo, njegovo civilizacijsko delovanje, mu je bilo za preživetje in ohranjanje miru, čeprav je vodstvene sposobnosti imel, tudi v siceršnjem delovanju. Spominjali se bomo, z značilno kapo s Chejevo oznako, da nas je enkrat, že pred časom in v prihodnosti (ki ni bodočnost) vodil On, s svojo postavo, s svojim kritičnim in kritičnim jezikom, z izjemnostjo nastopov pred Filozofsko, On, ki bo zapisan v našo, osebno in družbeno zgodovino kot enkrat in neponovljivi Jaša Zlobec = pesnik revolucijske obnove in prevrata ...